IR-RABA’ HADD MATUL IS-SENA (2019) KULL “NISRANI” HUWA PROFETA

Contributed by Frans Galea
Sunday, 03 February 2019

Din
hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd matul is-sena (2019) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Kristu kien Profeta g'ax
kellu l-milja tal-Ispirtu s-Santu li jimla lill-bniedem bid-dixxerniment,
bl-g'arfien, u hekk kien jilma' dak kollu li kien hemm f’qalb kull min jersaq
lejH. Kien Profeta fuq kull profeta
ie'or g'ax huwa Hu l-Kelma li l-profeti kienu j'abbru, il-Kelma ta’ Alla li
'alqet kollox u li libset la'am biex ti!i tg'ammar fost il-bnedmin.

Kristu kien Sultan g'ax
kien Bin il-G'oli, il-Wa'dieni mnissel minnu, u hekk jikkmanda l-Istorja, Sid
l-Istorja. Huwa Hu li jag'mel il-&aqq
bejn dawk li jemmnu fl-G'otja totali tieg'u g'al kull bniedem, u dawk li ma
jemmnux. Hija biss din il-Fidi
fis-Setg'a tieg'u li tnissel fil-bniedem natura !dida li taf t'obb u tg'in u
tinag'ta g'all-“ie'or”.

Kristu kien Sa erdot, anzi
s-Sa erdot wa'dieni g'ax huwa Hu l-Wa'dieni li jista’ jid'ol g'al kull bniedem
quddiem il-Missier u jinter iedi g'alih g'ax fiH biss qatt ma e|ista d-Dnub li
hu l-egoi|mu. Huwa hu l-Wa'dieni li ta
lilu nnifsu g'al kull bniedem, il-wa'dieni li reba' lill-Mewt li twerwer lilna

lkoll u !!ag'alna nidinbu u ni!bdu lejna l-'in kollu, kif tg'id l-Ittra
lil-Lhud, (ara Lhud 2, 15). Huwa huwa
Dak li l-'in kollu juri l-pjagi tieg'U lil MissierU u joffri l-merti
tal-ubbidjenza tieg'U favur tag'na.

Dawn il-karatteristi i,
din in-natura meraviljuþa ti!i mnaqqxa f’kull bniedem li jir ievi s-Sagrament
tal-Mag'mudija. Dan hu tal-g'a!eb,
tafux! Fil-Mag'mudija, il-bniedem il-qadim
kopja ta’ Adam, li nirtu ming'and missirijietna tal-la'am, ji!i maqtul u
minfloku jitwieled Bniedem did, kopja, xbieha ta’ Kristu, mfejjaq minn !ewwa,
li m’g'andux g'alfejn ikun egoista g'ax g'andu r-reb'a fuq il-mewt u g'alhekk
jista’ j'obb fil-qjies tas-salib, ji!ifieri lill-g'adu. Il-Mag'mudija tag'milna lkoll Profeti, ilkoll
Slaten, ilkoll Sa erdoti. Din hija
l-meravilja ta’ dan is-Sagrament. Dan
kollu hu l-frott tal-Misteru tal-G'id ta’ Kristu, tad-dippressjoni tieg'U
fil- nien, tat-tbatijiet orribbli tieg'U, tal-mewt tieg'U fuq is-Salib,
tar-reb'a tieg'U fuq il-Mewt.

Issa jiena naf li dan
kollu jinstema’ qisu teorija sabi'a li fil-konkret ftit li xejn taraha. Ir-ra!uni hija sempli i. Il-Mag'mudija hija Misteru; hija Pro ess;
hija l-Istorja tas-Salvazzjoni tieg'ek u tieg'i. Minn bniedem wie'ed il-Mag'mudija tag'mel
“San Fran!isk”, imma f’ie'or tidher bla effett u jidher fid-dinja xi Hitler jew
Stalin! Il-Mag'mudija jew tikber mag'na
jew xejn, anke jekk id-DNA tal-Mag'midija s'i'a jinsabu !a fina mal-mument tar-Rit
tas-Sagrament. Imma hawn min g'adu bil-kappa
u l-libsa bajda twila tat-trabi anke jekk qed jixjie'. Il-Mag'mudija trid tikber f’familja tassew
Nisranija u meg'juna minn Knisja-Omm u G'alliema.

Il-Litur!ija tal-Kelma
tal-lum titkellem fuq il-karattru ta’ Profeta, wa'da mit-tliet marki li t'alli
fina l-Mag'mudija fi Kristu.

L-Ewwel Qari

Is-Sej'a ta’ eremija u
tal-Profeti kollha tixba' lis-Sej'a li Alla jag'mel lil kull min fih tikber
il-Mag'mudija tieg'u. Dejjem hemm
oppoþizzjoni, f’min kbira u f’min inqas kbira.
F’ eremija, l-oppoþiþþjoni kienet il-biþa’. Hu g'araf li Profeta “jara” b’mod differenti
mill-bqija tal-bnedmin u g'alhekk dan l-g'arfien kien se jitfg'u f’mixja kontra
l-kurrent, differenti mill-o'rajn.
F’Isaija, l-oppoþizzjoni g'as-sej'a kienet li aktar kemm qorob lejn Alla
aktar sar konxju tal-miþerja tieg'u b'ala bniedem u midneb u dan kexkxu

mill-G'a|la.

In-Nisrani jaf li jekk
i'ares lejn |okortu qatt mhu se jasal biex jintelaq fir-Rieda ta’ Alla. Huwa jara r-rejaltà tieg'u ta’ midneb u ma jemminx li hemm le'en fih, le'en l-ilma !ieri tal-Mag'mudija, li qed isejja'lu
g'al 'wejje! kbar, g'al 'ajja meravilju|a u sorprendenti fejn Alla ma je'odlok
xejn imma jag'tik, jag'tik, jag'tik.
X’'in Marija 'arset lejha nnifisha, mill-ewwel qalet: “Kif ikun
dan?” Imma malli emmnet lil Alla, hi
ntelqet fl-Istorja, fil-Pjan li kellu g'aliha u fiha se''ew il-meravilji.

Dan il-Qari se jurini li
l-Profeta hu bi a xog'ol kollha kemm hi tal-Mulej. Huwa hu li jifforma l-Profeta sa minn !uf
ommu, anzi minn qabel il-'olqien tad-dinja.
A'na li r ivejna l-Mag'mudija konna !a mmarkati minn qabel in'alaq
l-univers biex inkunu xbihat kejknin tal-&allieq, Dawl g'ad-dinja mportanti
iktar mix-xemx u l-qamar li jdawlu materjalment. G'ax jekk il-'olqien g'andu b|onn ix-xmux
tieg'u biex idawluh, u Alla 'asiblu g'al dan, g'andu b|onn ukoll id-Dawl
spiritwali, il-Pre|enza mill-qrib ta’ min 'alqu, u anke g'al dan il-Missier
'aseb, u 'aseb bil-kbir.

Qari mill-Ktieb
tal-Profeta eremija. 1, 4-5, 17-1

U !ietni l-kelma tal-Mulej u qalli:

''Qabel ma sawwartek fil-!uf, g'araftek;

qabel ma 'ri!t minn 'dan ommok, ikkonsagrajtek.

Jien qeg'edtek profeta fuq il-!nus.

U int 'a||em !enbejk,

qum u g'idilhom kull ma nordnalek.

La tib|ax minnhom,

g'ax inkella nbe||g'ek jien quddiemhom.

Arani llum se nag'mel minnek belt fortizza,

kolonna tal-'adid, 'ajt tal-bron|,

kontra l-pajji| kollu,

kontra s-slaten ta' uda, u l-prin pijiet
tieg'u,

kontra l-qassisin tieg'u u l-poplu tal-pajji|.

Huma je'duha kontrik, imma ma jag'mlulek xejn,

g'ax jien inkun mieg'ek, oraklu tal-Mulej,

biex ne'ilsek minnhom."

Salm Responsorjali

 eremija be|a’
mill-persekuzzjoni. Ma kienx iblah. Kien jaf li kellu je'odha mhux biss
mas-setg'a politika ta’ |mienu, i|da wkoll mal-awtoritajiet reli!ju|i li ma
ridux jaqraw is-sinjali ta|-|minijiet u jintefg'u b’entu|ja|mu g'ax-xog'ol ta’
qawmien u riforma reli!ju|a li l-pajji| kellu b|onn. Il-kari|ma ta’ Profeta li kull Nisrani
g'andu, !!ib mag'ha nuqqas ta’ komprensjoni, u dan bil-fors g'ax id-dixxerniment
li jinag'talu jag'mel li hu “jara” affarijiet li 'addie'or ma jarahomx. Hu jag'ti mportanza lil 'wejje! li g'al
'addie'or huma banali, u jwaqqa’ g'a - ajt drawwiet u kulturi li jaf li g'adda
|mienhom imma li g'al 'afna jkunu g'adhom g'e|ie|.

Dan iqanqal vjolenza. G'alhekk Salm 71 jg'id: “Fik, Mulej,
nistkenn; ma jkolli qatt g'ax ninfixel.” (v. 1). “Kun g'alija sur tal-kenn u fortizza qawwija
g'all-'elsien tieg'i, g'ax blata tieg'i u fortizza tieg'i int. Alla tieg'i e'lisni minn id il-'a|in.” (vv. 3-4).
Min minna g'adda minn din l-esperjenza?
Mhux qed nirreferi g'al xi nkwiet kbir li jinqala’ min'abba l-!lied fuq
il-wirt, jew fuq l-opinjonijiet politi i, jew fuq xi piki o'ra, jew min'abba
l-kilba g'all-flus jew is-su ess... Min
minna bata persekuzzjoni serja min'abba l-im'abba tieg'u lejn il-Knisja? Min sab ru'u mdawwar minn g'edewwa g'ax
il-Mag'mudija tieg'u kibret tant li inag'ta d-dixxerniment tal-Profeta u

ikklaxxja ma’ 'afna li merewh? Ftit 'afna
minna, |gur. Min minna jibku min'abba t-tweg'ir tal-Knisja, min'abba l-kri|i
“enormi” ta’ Fidi li g'andna f’pajji|na u fil-kultura tal-punent?

Kristu kien il-Profeta per
e ellenza u dan is-Salm jitkellem fuqU l-ewwel u qabel kollox.

Ritornell: Fommi jxandar il-!ustizzja tieg'ek.

Salm 71

Fik, Mulej, jien nistkenn;

ma jkolli qatt g'ax ninfixel.

G'all-!ustizzja tieg'ek salvani u 'arisni;

ag'tini widen u fittex e'lisni.

Kun sur ta' kenn g'alija;

int weg'edt li ti!i dejjem issalvani,

g'ax blata u fortizza int g'alija.

Alla tieg'i, 'arisni minn id il-'a|in,

minn id il-qarrieq u l-kiefer.

G'ax inti, Sidi, it-tama tieg'i;

Mulej, inti l-fidu ja tieg'i sa minn |g'o|iti.

Fuqek serra't sa minn twelidi,

sa minn !uf ommi inti 'adtni;

inti dejjem it-tif'ir tieg'i.

Fommi jxandar il-!ustizzja tieg'ek,

il-jum kollu l-g'emejjel ta' l-g'ajnuna
tieg'ek,

O Alla, sa minn |g'o|iti int g'allimtni;

u jien s'issa g'adni nxandar g'e!ubijietek.

It-Tieni Qari

San
Pawl ikompli mal-&add li g'adda jitkellem fuq il-kari|mi; illum fuq il-kari|ma
li tg'addi l-kari|mi kollha. Ming'ajrha
ma je|istix Nisrani. F’innu mill-aqwa
l-Appostlu jitkellem fuq l-Im'abba. Mhux
l-Im'abba erotika jew il-!ibdiet u l-affetti naturali tal-bnedmin, imma fuq
l-Im'abba li ti!i mill-Missier, tit'awwel fina permezz tal-Mag'mudija u tikber
fil-qjies li a'na niskopru kemm a'na ma'bubin minnU.

Il-Profeta
huwa mbuttat mill-Im'abba biex jitlaq il-pjanijiet tieg'u g'al 'ajtu u
jinteressa ru'u biss bil-!id ta’ 'addie'or.
L-Im'abba hija l-prova jekk a'niex Insara adulti jew le. Pawlu jg'id: “Meta kont tarbija, kont
nitkellem ta’ tarbija, in'oss ta’ tarbija, na'seb ta’ tarbija. Meta sirt ra!el warrabt dak li hu ta’
tarbija.” (1 Kor. 13, 11). F’kollox hemm pro ess. Gwaj g'alija u g'alik jekk m’a'niex konxji u
ma nag'tux importanza kbira lill-pro ess tal-Fidi f’'ajjitna. Gwaj g'alina jekk uliedna jkunu marru
d-duttrina tat-tfal g'ax bil-fors u ta’ tlettax-il sena 'arbu minn kollox g'ax
ma sabu xejn jinteressahom f’ esù Kristu!
Gwaj g'as-so jetà tag'na! Gwaj
g'all-Knisja jekk din l-Im'abba li fuqha jitkellem il-qari tidher ftit u sikwit
ma naraw l-ebda differenza fl-atte!!jament tal-“Insara” li jag'milhom
differenti mill-pagani.

Gwaj
g'alina... gwaj g'al dawk li inag'talhom l-istint tal-Profezija u j|ommuh mo'bi
g'ax l-Im'abba li g'andhom hi dg'ajfa u tib|a’ tkun sinjal ta’ kontradizzjoni.

Qari
mill-Ewwel Ittra ta’ San Pawl Appostlu lill-Korintin. 12, 31;
13, 1-13

&uti: Intom 'abirku g'al
doni og'la. Imma jien nurikom triq
li tg'addihom ilkoll.

Li kont nitkellem bl-ilsna
tal-bnedmin u ta' l-an!li bla ma kelli l-im'abba, kont inkun qisni strument
tar-ram i|ar|ar jew platti j ek ku.

U kieku kelli d-don
tal-profezija u kont naf il-misteri kollha u l-g'erf kollu, kieku kelli l-fidi
tieg'i s'i'a li nqanqal il-muntanji, imma ma kellix im'abba, jiena ma kont
inkun xejn.

U kieku kelli nqassam !idi
kollu fil-karità

u
nag'ti !ismi g'all-'ruq

bla ma jkolli m'abba,

xejn ma jkun jiswieli ta' !id.

L-im'abba taf tistabar u
t'enn;

l-im'abba m'hijiex g'ajjura, ma tintefa'x

biha nfisha, ma titkabbarx fuq l-o'rajn;

ma tag'milx dak li m'hux
xieraq;

ma tfittix dak li hu tag'ha,

xejn ma tinkorla; ma ||ommx f'qalbha g'ad-deni,

ma tifra'x bl-in!ustizzja,

imma tifra' bil-verità;

Kollox tag'der, kollox temmen, kollox tittama,

kollox tissaporti.

L-im'abba ma tintemm qatt.

Jg'ibu l-profeziji, jisktu l-ilsna, jg'ib l-g'erf.

G'alissa nafu bi a,

u
l-profezija tag'na hi nieqsa;

imma meta jfe!! dak li hu
s'i',

jg'ib dak li hu nieqes.

Meta kont tarbija, kont
nitkellem ta' tarbija,

n'oss
ta' tarbija, na'seb ta' tarbija.

Meta
sirt ra!el warrabt dak li hu ta' tarbija.

B'alissa naraw b'allikieku
f'mera, m ajpar,

imma
mbag'ad naraw wi   imbwi .

Issa
nag'raf bi a,

mbag'ad
nag'raf b'alma jien mag'ruf issa.

Issa hawn fidi, tama u
m'abba, it-tlieta jibqg'u. Il-kbira fosthom l-im'abba.

Evan!elju

Ninsabu nirriflettu fuq
il-bidu tal-Missjoni ta’ esù. Qabel ma
beda din il-Missjoni, Hu g'adda minn perjodu ta’ tentazzjonijiet kbar biex
jaqbad triq o'ra minn dik li kien qed jindikalu l-Missier. Kull Profeta li qatt deher kien xbiha ta’ Kristu
u lkoll g'addew minn din it-taqbida. Huwa l-Ispirtu s-Santu li jda''alhom fiha
g'ax hu |mien ta’ mportanza enormi. Meta
l-Profeta jg'addi minn din il-prova hu jissa''a' b’mod tal-g'a!eb.

&afna qaddisin jg'idu:
“M’hemmx salvazzjoni ming'ajr tentazzjoni!”
G'ax hu fit-taqbid li l-gwerrier jit'arre! u jikber fis-sa''a u
l-qlubija. X’jiswielu li atleta
jittrenja kuljum, ji a''ad minn ikel u xorb li ma jaqbilx, jg'ix tip ta’ 'ajja
kwa|i “axxetika”, biex imbag'ad ma jikkompeti qatt, ma jtellaq qatt kontra
l-avversarju? Kif Kristu reba'
it-tentazzjoni tal-bi|a’, tal-kalkoli, ta’ dak li jaqbel lilu, hekk ukoll hemm
b|onn li jse'' fin-Nisrani matur li m’g'adux tarbija fil-Fidi, kif semma San
Pawl.

Ir-reb'a fit-tentazzjoni

tag'ti sigurta, sa''a, awtorità u fer' kbir.
Mimli b’dan kollu, Kristu jmur f’pajji|u u lin-nies kellu l-'ila
jg'idilhom il-verità li kien jaf li ma kinitx se tog'!obhom. Illum il-moda hi li tkun “politically correct”. Ma nafx jekk fil-Malti g'adhomx ivvintaw
traduzzjoni tag'ha din. Tkun
“politically correct” ifisser toqg'od 'afna attent li ma turta lil 'add, ma
ddejjaq lil 'add, ma tke i lil 'add, ma tmerri b’mod frontali lil 'add... g'ax
in-numru hu mportanti. Dan jg'odd
g'all-partiti politi i, imma g'all-Knisja le.
Il-Profeta hu l-kuntrarju ta’ dak li dejjem ikun “politically
correct”! Hu jg'id il-verità akkost ta’
kollox. Staqsu lil wanni
l-Battista! U dwar in-numru, darba
Kristu qal lil dawk li kienu l-iktar qrib tieg'u: “Tridux tmorru intom
ukoll?” G'ax kwa|i kul'add kien telqu.

F’Nazaret, Kristu lag'ab
'ajtu bis-serjetà! Riedu joqtluH! G'all-ewwel g'o!obhom! Imma malli beda jmissilhom il-kallu, bdew
joqomsu. A'na lkoll l-istess! Min irid jisma’ l-verità li twe!!a? Kif jista’ jidher Profeta fostna jekk ma
jkunx mimli bl-Ispirtu s-Santu, bl-g'ana tal-Ispirtu s-Santu li jag'tih wi
ta|-|nied. Ma g'andu xejn x’jitlef g'ax
l-g'ana tieg'u mhux !ej mill-istima, mill-vot tan-nies, mill-popolarità, imma
minn Alla.

Versett: Hallelujah. Infa''rek, Missier, Sid is-sema u l-art, g'ax
int g'arraft li|-|g'ar il-misteri tas-saltna.
Hallelujah.

Qari mill-Evan!elju ta’
San Luqa. 4, 21-30

F’dak i|-|mien: esù qal
lin-nies fis-sinagoga: "Din il-kitba se''et illum, intom u
tisimg'u." U lkoll laqg'u kliemu u stag'!bu g'all-kliem mimli
'lewwa li kien 'iere! minn fommu u bdew jg'idu: "Dan m'huwiex bin
u|eppi?"

I|da hu qalilhom: "{gur li se tg'idu
g'alija dan il-proverbju, 'Tabib, fejjaq lilek innifsek : dak kollu li
smajna li !ara f'Kafarnahum ag'mlu hawn f'pajji|ek ukoll." [U |ied jg'idilhom:
"Tassew, ng'idilkom, ebda profeta ma jilqg'uh tajjeb
f'pajji|u. G'ax, ng'idilkom is-sewwa, kien hemm bosta romol f'I|rael
fi |mien Elija meta s-sema baqa' tliet snin u sitt xhur mag'luq u waqa' !u'
kbir fil-pajji| kollu; madankollu g'and 'add minnhom ma ntbag'at
Elija, imma g'and wa'da armla minn Sarefta ta' Sidon. U kien hemm

bosta lebbru|i f'I|rael fi |mien il-profeta Eli|ew, imma 'add minnhom ma !ie
mfejjaq 'lief Nag'man tas-Sirja."

Meta semg'u dan fis-sinagoga kul'add imtela
bil-korla; qamu, u 'ar!uh 'il barra mill-belt, 'aduh fuq xifer ta'
rdum ta' l-g'olja li fuqha kienet mibnija l-belt tag'hom, u riedu jix'tuh minn
hemm fuq g'al isfel. I|da hu g'adda minn !o nofshom u baqa' sejjer.